Asia: U 1/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hyvän kauppa..., pe 21.2.2025 klo 9.00 (U 1/2025 vp)

Eduskunta
Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijalausunnon esittäjä: Jyrki Niemi

Luken asiantuntijalausunto

1 Johdanto

Komissio esitti maaliskuussa 2024 asiakirjan, jossa se ilmoitti joukon toimenpiteitä viljelijöiden aseman parantamiseksi elintarvikeketjussa. Maatalous- ja elintarvikeketjun yritysten välisissä suhteissa esiintyvien epäreilujen kauppatapojen kitkemiseksi komissio julkaisi 10.12.2024 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi direktiivin (EU) 2019/633, joka koskee rajat ylittäviä epäreiluja kauppatapoja. Ehdotuksella pyritään parantamaan oikeusvarmuutta ja yhdenmukaistamaan epäreilujen kauppatapojen kieltojen täytäntöönpanoa tapauksissa, joissa epäreilut kauppatavat vaikuttavat useampaan kuin kahteen jäsenvaltioon.

2 Lausunto

Ehdotuksen toimeenpanon voi katsoa parantavan oikeusvarmuutta, kun kaikissa EU:n jäsenvaltioissa on käytössä samanlaiset menettelytavat rajat ylittävissä tutkinnoissa. Toimiakseen järjestelmä kuitenkin edellyttää, että kaikissa jäsenvaltioissa on riittävät resurssit kiellettyjen kauppatapojen torjuntaan myös rajat ylittävässä kaupassa. Lisäksi direktiivin toteutus vaatii, että eri jäsenmaiden valvovat viranomaiset pystyvät kommunikoimaan tehokkaasti keskenään. Tämä saattaa olla käytännössä vaikeaa, kun kauppatapojen valvontaa hoitavat eri jäsenmaissa eri viranomaiset eri tason oikeuksin ja valtuuksin.

Valtioneuvoston kirjelmässä ei ole arvioitu ehdotuksen taloudellisia vaikutuksia. Ehdotetut säännöt tietojen keräämisestä ja täytäntöönpanosta eivät sinänsä muuta kansallisia sääntöjä tietojen keräämisestä ja täytäntöönpanotoimenpiteiden toteuttamisesta. Vastaaminen mahdollisiin tietopyyntöihin saattaa kuitenkin vaikuttaa esimerkiksi Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston resurssitarpeeseen.

3 Lausunnon tiivistelmä

Esitettyä ehdotusta voi pitää perusteltuna siitä näkökulmasta, että EU:n jäsenvaltioissa luodaan prosessit puuttua kiellettyihin kauppatapoihin myös rajat ylittävässä kaupassa. Toimiakseen järjestelmä kuitenkin edellyttää, että eri jäsenmaiden valvovat viranomaiset pystyvät kommunikoimaan tehokkaasti keskenään myös tilanteissa, joissa kauppatapojen valvontaa hoitavat eri jäsenmaissa eri viranomaiset eri tason oikeuksin ja valtuuksin. Ehdotuksen toteuttamisesta aiheutuvia kustannuksia olisi ollut myös hyvä arvioida suhteessa siitä saavutettaviin hyötyihin.

Jani Lehto

Johtaja, biotalous ja ympäristö

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 20.02.2025 klo 12:08:38.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat:
Jyrki Niemi
Jyrki Niemi, Csaba Jansik

Liitteet:

Tiedoksi: